

SARDAR PATEL UNIVERSITY
M.Com. (1st SEMESTER) EXAMINATION
Wednesday, 20th November 2019
10.00 a.m. to 1.00 p.m.
PB01CCOM22 : ધંધાકીય પર્યાવરણ-૧

કુલ ગુણ : ૭૦

વિભાગ-૧

પ્ર.૧ ધંધાકીય પર્યાવરણની વ્યાખ્યા આપો. ધંધાના નિર્ણયોને અસર કરતા વિવિધ સૂક્ષ્મ પરિબલોને દર્શાવો. (૧૮)

અથવા

પ્ર.૧ ધંધાની પદ્ધતિ/પ્રક્રિયાને દર્શાવો. ધંધાના અલગ અલગ વર્ગીકરણની લંબાણથી ચર્ચા કરો. (૧૮)

પ્ર.૨ આર.બી.આઇ.ની નાણાકીય નીતિની વ્યાખ્યા આપો. નાણાના પૂરવઠાનું વિસ્તરણ અને સંકોચન એટલે શું ? અર્થતંત્રમાં નાણાના પૂરવઠાને નિયંત્રણમાં રાખવા માટે કઈ રીતે આર.બી.આઇ. વિવિધ સામાન્ય અને ખાસ (પસંદગીયુક્ત) સાધનોનો વપરાશ કરે છે, એની ઉપર લંબાણથી ચર્ચા કરો. (૧૭)

અથવા

પ્ર.૨ સરકારની અંદાજપત્રીય નીતિની ચર્ચા કરો. રાજવિત્તીય નીતિ શા માટે અંદાજપત્રીય નીતિ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે? અંદાજપત્રીય નીતિની કામગીરીને સમજાવો. (૧૭)

વિભાગ-૨

પ્ર.૩ ઉદારીકરણ એટલે શું? ભારતીય અર્થતંત્રની ભારત સરકાર દ્વારા ઉદારીકરણના સુધારાઓ અપનાવાયા પહેલા કેવી પરિસ્થિતિ હતી? ભારતીય અર્થતંત્રના ઉદારીકરણ માટે ભારત સરકાર દ્વારા લેવામાં આવેલ મહત્વના પગલાઓની ચર્ચા કરો. ભારતીય અર્થતંત્ર પર ઉદારીકરણની થયેલ અસરોની ચર્ચા કરો. (૧૮)

અથવા

પ્ર.૩ વૈશ્વિકરણની વ્યાખ્યા આપો. વૈશ્વિકરણની વિશેષતાઓ અને તબક્કાઓની ચર્ચા કરો. વિદેશી બજારમાં કઈ રીતે કોઈ પેઢી દાખલ થાય છે? તમારા જવાબને યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે ન્યાય આપો. (૧૮)

પ્ર.૪ ધંધાની સામાજિક જવાબદારીની ચર્ચા કરો. કયા પરિબલોને કારણે ધંધો સામાજિક અભિગમ અપનાવે છે? સમાજના વિવિધ વર્ગો પ્રત્યે ધંધાની સામાજિક જવાબદારીઓને દર્શાવો. (૧૭)

અથવા

પ્ર.૪ ગ્રાહકોના હકો, ગ્રાહકોના શોષણ અને ગ્રાહકોના રક્ષણ માટેની UNની માર્ગદર્શિકાઓની ચર્ચા કરો. (૧૭)

— X —

②

SEAT NO: _____

[70
E+G]

SARDAR PATEL UNIVERSITY No. of Printed Pages: 02
M.COM. (CBCS) (FIRST SEMESTER)
WEDNESDAY, 20TH NOVEMBER, 2019.
10.00. A.M. TO 1.00. P.M.

COURSE TITLE: BUSINESS ENVIRONMENT-I
COURSE CODE: PB01CCOM22 MAXIMUM MARKS: 70

1. FIGURES TO THE RIGHT INDICATE MARKS OF THE QUESTIONS.
2. EACH SECTION CARRY EQUAL MARKS.

SECTION-I

Q:1. Define the term Business Environment. Narrate the influence of different Micro Factors on the Business Decisions. (18)

OR

Q:1. Describe the System/Process of Business. Discuss in length different classification of Business. (18)

Q:2. Define the Monetary Policy of RBI. What is Expansion and Contraction of Money Supply? Discuss in length how RBI makes use of various General and Selective Instruments for controlling the Money Supply in the Economy? (17)

OR

Q:2. Discuss the Budgetary Policy of Government. Why Fiscal Policy is also known as the Budgetary Policy of the Government? Explain the functioning of the Budgetary Policy of the Government. (17)

SECTION-II

Q:3. What is Liberalization? What was the Situation of Indian Economy before the liberalization Reforms were adopted by the Government of India? Discuss Important Measures taken by the GOI for liberalizing the Indian Economy. Discuss the Impact of Liberalization on Indian Economy. (18)

OR

Q:3. Define the term Globalization. Discuss the Features and Stages of Globalization. How a firm can make entry in Foreign Market? Support your answer with appropriate examples. (18)

Q:4. Discuss Social Responsibility of Business. What are the Factors that force the Business to adopt Social Orientations? Describe in detail Social Responsibility of Business towards various Sections of the Society. (17)

OR

Q:4. Discuss Consumer Rights, Exploitation of Consumers and the UN Guidelines for Consumer Protection. (17)

①

(P.T.O)

[44]
Eng

SARDAR PATEL UNIVERSITY
M. Com. (CBCS) (Semester – I)
 Friday, 22nd November 2019
 10.00 AM to 1.00 PM

No of Pages Printed: 03

COURSE TITLE: Cost And Management Accounting-I
CODE NO.: PB01CCOM23

Notes:

TOTAL MARKS.: 70

1. Right side of figures indicates full marks of Question.
2. Answer to the Two Sections should be written Separately in the same Answer Book

SECTION I																
Q-1	Define Cost, Costing, Cost Accounting and Cost accountancy . Discuss Objectives, Advantages and Limitations of cost Accounting.	(17)														
OR																
Q-1 (A)	Rojar Ltd. Provides following detail relating to year 2018-19. Production & sales was 1000 units. <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td></td> <td style="text-align: right;">Rs.</td> </tr> <tr> <td>Direct Raw material</td> <td style="text-align: right;">4000</td> </tr> <tr> <td>Direct Wages</td> <td style="text-align: right;">6000</td> </tr> <tr> <td>Factory overhead</td> <td style="text-align: right;">5000 (60% Fixed)</td> </tr> <tr> <td>Office overhead</td> <td style="text-align: right;">8000 (Fixed)</td> </tr> <tr> <td>Selling overhead</td> <td style="text-align: right;">7000</td> </tr> <tr> <td>Sales</td> <td style="text-align: right;">40000</td> </tr> </table> <p>Additional information:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The production and sales will increase by 2000 units. 2. Raw material price will increase by 50%. 3. Labour cost will decrease by 10%. 4. Selling & Distribution expense is expected Rs. 30000. 5. Profit on sales will remain at same percentage on sales. Prepare cost sheet for year 2018-19 and estimated cost sheet for year 2019-20.		Rs.	Direct Raw material	4000	Direct Wages	6000	Factory overhead	5000 (60% Fixed)	Office overhead	8000 (Fixed)	Selling overhead	7000	Sales	40000	(12)
	Rs.															
Direct Raw material	4000															
Direct Wages	6000															
Factory overhead	5000 (60% Fixed)															
Office overhead	8000 (Fixed)															
Selling overhead	7000															
Sales	40000															
Q-1 (B)	Distinguish the difference between Cost Accounting and Financial Accounting. (any Five point)	(05)														
Q-2	A company producing 24,000 units provides you the following information: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th></th> <th style="text-align: right;">Rs.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Direct material</td> <td style="text-align: right;">1,20,000</td> </tr> <tr> <td>Direct wages</td> <td style="text-align: right;">84,000</td> </tr> <tr> <td>Variable overheads</td> <td style="text-align: right;">48,000</td> </tr> <tr> <td>Semi-variable overheads</td> <td style="text-align: right;">28,000</td> </tr> <tr> <td>Fixed overheads</td> <td style="text-align: right;">80,000</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Total cost</td> <td style="text-align: right;">3,60,000</td> </tr> </tbody> </table> <p>The product is sold at Rs. 20 per unit. The management proposes to increase the production by 3,000 units for sales in the foreign market. It is estimated that the semi variable overheads will increase by Rs 1,000. But the product will be sold at Rs.14 per unit in the foreign market. However, no additional capital expenditure will incurred. The management seeks your advice as a cost accountant. What will you advise them?</p>		Rs.	Direct material	1,20,000	Direct wages	84,000	Variable overheads	48,000	Semi-variable overheads	28,000	Fixed overheads	80,000	Total cost	3,60,000	(18)
	Rs.															
Direct material	1,20,000															
Direct wages	84,000															
Variable overheads	48,000															
Semi-variable overheads	28,000															
Fixed overheads	80,000															
Total cost	3,60,000															

①

(P.T.O)

OR					
Q-2	A company manufactures three products. The budgeted quantity, selling prices and unit costs are as under:			(18)	
		A	B		C
	Raw materials (@ Rs. 20 per kg)	80	40		20
	Direct wages (@ Rs. 5 per hour)	5	15		10
	Variable overheads	10	30		20
	Fixed overheads	9	22		18
	Budgeted production (in units)	6,400	3,200		2,400
Selling price per unit (in Rs.)	140	120	90		
Required:					
1) Present a statement of budgeted profit.					
2) Set optimal product mix and determine the profit, if the supply of raw material is restricted to 18,000 kg.					

SECTION II					
Q-3	A company manufactures three types of products namely A, B and C. The data relating to a period are as under:			(17)	
	Particulars	A	B		C
	Machine Hours per unit	10	18		14
	Direct Labour Hours per unit @ Rs. 20	4	12		8
	Direct material per unit (Rs.)	70	90		100
	Production (units.)	6,000	10,000		40,000
<p>Currently the company uses traditional costing method and absorbs all production overheads on the basis of machine hours. The machine hour rate of overheads is Rs. 12 per hour.</p> <p>The Company proposes to use ABC system and the activity analysis is as under:</p>					
Particulars	A	B	C		
Batch Size (Units)	150	500	1000		
No. of purchase orders per batch	3	10	8		
No. of inspections per batch	5	4	3		
Deliveries (Total)	300	500	800		
The total production overheads are analyzed as under:					
Machine set-up costs	20%				
Machine operation costs	30%				
Inspection Costs	30%				
Material Procurement related costs	10%				
Delivery Cost	10%				
Required:					
A. Calculate the cost per unit of each product using traditional method of absorbing all production overheads on the basis of machine hours.					
B. Calculate the cost per unit of each product using ABC principles.					
OR					

Q-3	The budgeted overheads and cost driver volumes of BCD Ltd. are as follows:			(10)
(A)	Cost Pool	Budgeted Overheads (Rs.)	Cost Driver	Budgeted volume
	Material Procurement	5,80,000	No. of orders	1,100
	Material Handling	2,50,000	No. of movements	680
	Set-up	4,15,000	No. of set-ups	520
	Maintenance	9,70,000	Maintenance Hours	8,400
	Quality Control	1,76,000	No. of Inspections	900
	Machinery	7,20,000	No. of Machine Hours	24,000
	<p>The company has produced a batch of 2,600 components of YD-15. its material cost was: Rs. 1,30,000 and Labour cost was Rs. 2,45,000.</p> <p>The usage activities of the said batch are as follows: Material Orders- 26, Maintenance Hours – 690, Material Movements – 18, Inspection – 28, Set – Ups – 25 , Machine Hours – 1800.</p> <p>Ascertain the cost of batch of components using ABC.</p>			
Q-3	Write note on 'Target Cost'			(07)
(B)				
Q-4	Distinguish difference between Cost Audit and financial Audit.			(08)
(A)				
Q-4	Write a note on ' Cost Auditor'			(10)
(B)				
OR				
Q-4	"Cost Audit is useless as it does not helps to investors and other stakeholders" Do you agree with this statement ? why ? also discuss types of cost Audit and Cost audit programme.			(18)

— X —

EXAM SEAT NO. _____

NO. OF PRINTED PAGES: 02

[20]
E+G

SARDAR PATEL UNIVERSITY
M. COM. (CBCS) (SEMESTER-I)
MONDAY, 25TH NOVEMBER-2019
10:00 A.M. TO 01:00 P.M.
COURSE TITLE: E-COMMERCE-I

CODE NO. : PB01ACOM22

MAXIMUM MARKS: 70

Note: Figures to the right hand side indicates marks of the question.

SECTION-1

[Q.1] Explain e-commerce objectives, benefits and limitation with suitable example. [18]

OR

[Q.1] Explain impact of e-commerce on marketing, banking and finance with suitable example. [18]

[Q.2] List out plastic cards used for monetary transaction in India. Explain any two of them with suitable example. [17]

OR

[Q.2] Explain fund transfer through RTGS and credit card with suitable example. [17]

SECTION-2

[Q.3] Define online trading. Explain its benefits and limitation with example. [17]

OR

[Q.3] List out any four online job portal services in India. Explain any one job portal services with its benefits and limitation. [17]

[Q.4] Write a short note on following topics: (Any Two) [18]

(A) Benefits and limitation of e-business

(B) E-business strategies

(C) E-Business models

(D) Characteristics of e-business

☺ ***** ☺

વિભાગ -I

[પ્ર.1] ઇ-કોમર્સ ના ઉદ્દેશો, લાભ અને મર્યાદાઓ યોગ્ય ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. [18]

અથવા

[પ્ર.1] માર્કેટિંગ, બેકિંગ અને ફાઇનાન્સ પર ઇ-કોમર્સ ની અસરો યોગ્ય ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. [18]

[પ્ર.2] ભારતમાં નાણાકીય વ્યવહાર માટે ઉપયોગમાં લેવામાં આવતા પ્લાસ્ટિક કાર્ડ્સની સૂચિ બનાવો. તેમાંના કોઈપણ બે ને યોગ્ય ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. [17]

અથવા

[પ્ર.2] આરટીજીએસ અને ક્રેડિટ કાર્ડ દ્વારા ડ્રાન્સફર યોગ્ય ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. [17]

વિભાગ -II

[પ્ર.3] ઓનલાઇન ટ્રેડિંગ વ્યાખ્યાયિત કરો. તેના ફાયદાઓ અને મર્યાદાઓ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. [17]

અથવા

[પ્ર.3] ભારતમાં વપરાતી કોઈપણ ચાર ઓનલાઇન જોબ પોર્ટલ સેવાઓની સૂચિ બનાવો. તેમાંથી કોઈ પણ એક જોબ પોર્ટલ સેવા, તેના ફાયદા અને મર્યાદા સાથે સમજાવો. [17]

[પ્ર.4] નીચે આપેલા વિશયો પર ટૂંક નોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) [18]

(અ) ઇ-બિઝનેસ ના ફાયદાઓ અને મર્યાદાઓ

(બ) ઇ-બિઝનેસ ની વ્યૂહરચના

(ક) ઇ-બિઝનેસ ના મોડેલો

(ડ) ઇ-બિઝનેસ ની લાક્ષણિકતાઓ

—X—

[16] ETK

Seat No : _____

No. of Printed Pages : 04

SARDAR PATEL UNIVERSITY
M.COM. (First Semester) Examination (CBCS)
MANAGEMENT CONTROL SYSTEM - I – PB01ECOM21

Time: 10:00 am to 1:00 pm

Date: 27.11.2019, wednesday

Total Marks: 70

Notes: Figures to the right indicates full marks of the questions.

SECTION - I

- Q.1 (a) What is reporting? Explain the requisites of good reporting. (8)
- Q.1 (b) From the following data, prepare a flexible budget for production of 45,000 and 75,000 units, distinctly showing variable cost and fixed cost as well as total cost. Indicate element wise cost per unit. Budgeted output is 1, 10,000 units and budgeted cost per unit is given below. (10)

No.	Particulars	Per unit (Rs.)
1	Direct Material	80
2	Direct Labour	40
3	Production Overhead (Fixed)	05
4	Production Overheads (Variable)	40
5	Administration Overhead (Fixed)	05
6	Selling Overhead (10% Fixed)	10
7	Distribution Overhead (20% Fixed)	15
Total cost per unit		195

OR

- Q.1 (a) Explain the process of MCS and distinguish between management control and strategic planning. (10)
- Q.1 (b) The workers in departments A, B and C worked 6000, 5000 and 8000 hours respectively in March, 2019. (8)

The anticipated working hours were in departments A: 5900, B: 5050 and C: 8140 respectively. The additional hours in department, A were the result of overtime. The hours lost were:

No.	Causes	Departments		
		A (Hrs.)	B (Hrs.)	C (Hrs.)
1.	Shortage of material	205	205	05
2.	Tea breaks	40	45	55
3.	Late arrival of workers	100	-	35
4.	Machine breakdown	-	35	945
5.	Sickness	-	50	140
6.	Excess setting – up time	105	05	410
7.	Rectification of the faulty work	-	30	405

Prepare a suitable report to the production manager for the month showing the anticipated actual and productive hours.

(P.T.O)

Q.2 Discuss the role of computer in accounting and explain the various methods of computer data processing in detail. (17)

OR

Q.2 What is Computer? Distinguish between fraud and error and write a short note on auditing problems in EDP record. (17)

SECTION - II

Q.3 Clarify the concept of Performance Appraisal? Discuss its methods in detail with illustrations. (18)

OR

Q.3 Define Responsibility Accounting and explain its responsibility centers. (18)

Q.4 Discuss the significance and aspects of management audit. (17)

OR

Q.4 What is Management Audit? State its objectives and write a short note on problems of management audit. (17)

1
E

Da
-11

u.g (24)
u.g (4)

u.g (24)
u.g (4)

2

16
ETC

Seat No : _____

No. of Printed Pages : 04

SARDAR PATEL UNIVERSITY
M.COM. (First Semester) Examination (CBCS)
MANAGEMENT CONTROL SYSTEM - I - PB01ECOM21

Time: 10:00 am to 1:00 pm
Total Marks: 70

Date: 27.11.2019, Wednesday

નોંધ: જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ - ૧

- મ.૧ (અ) અહેવાલ એટલે શું? સારા અહેવાલની જરૂરિયાતો સમજાવો. (૮)
- મ.૧ (બ) નીચે આપેલ માહિતી પરથી ચલિત પડતર, સ્થિર પડતર અને કુલ પડતરને પણ અલગ અલગ દર્શાવી (૧૦)
૪૫,૦૦૦ અને ૭૫,૦૦૦ એકમોના ઉત્પાદનને પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો. ઘટકો પ્રમાણે એકમદીઠ પડતર પણ દર્શાવો. અંદાજિત ઉત્પાદન ૧,૧૦,૦૦૦ એકમો છે અને એકમદીઠ અંદાજિત પડતર નીચે પ્રમાણે આપેલ છે.

વિગત	એકમ દીઠ (રૂ.)
પ્રત્યક્ષ માલસામગ્રી	૮૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૪૦
ઉત્પાદન શિરોપરી ખર્ચ (સ્થિર)	૦૫
ઉત્પાદન શિરોપરી ખર્ચ (ચલિત)	૪૦
વહીવટી શિરોપરી ખર્ચ (સ્થિર)	૦૫
વેચાણ શિરોપરી ખર્ચ (૧૦%સ્થિર)	૧૦
વિતરણ શિરોપરી ખર્ચ (૨૦%સ્થિર)	૧૫
એકમદીઠ કુલ ખર્ચ	૧૮૫

અથવા

- મ.૧ (અ) MCSની પ્રક્રિયા સમજાવો અને સંચાલન અંકુશ અને વ્યુહાત્મક આયોજન નો તફાવત આપો. (૧૦)
- મ.૧ (બ) માર્ચ ૨૦૧૯માં કામદારોએ વિભાગો 'અ', 'બ', અને 'ક' માં ક્રમશઃ ૬૦૦૦, ૫૦૦૦ અને ૮૦૦૦ (૮)
કલાકો કામ કરેલ છે.

અંદાજિત કાર્યના કલાકો, વિભાગ પ્રમાણે અ: ૫૮૦૦, બ: ૫૦૫૦ અને ક: ૮૧૪૦ ક્રમશઃ નક્કી કરેલ છે. 'અ' વિભાગના વધારાના કલાકો તેના ઓવર ટાઇમનું પરીણામ છે. ગુમાવેલ કલાકો:

નં.	કારણો	વિભાગો		
		અ	બ	ક
		કલાકો	કલાકો	કલાકો
૧.	માલ સામગ્રીની અછત	૨૦૫	૨૦૫	૦૫
૨.	ચા- વિરામ	૪૦	૪૫	૫૫
૩.	મોડા પડેલ કર્મચારી	૧૦૦	-	૩૫
૪.	બંધ પડેલ યંત્ર	-	૩૫	૮૪૫
૫.	માંદગી	-	૫૦	૧૪૦
૬.	નિર્ધારિત સમયનો વધારો	૧૦૫	૦૫	૪૧૦
૭.	ખામી યુક્ત કાર્યનું સુધારણા	-	૩૦	૪૦૫

૩

(P.T.O)

દર્શાવેલ મહીના માટેનો અંદાજીત, ખરેખર અને ઉત્પાદક કલાકોનો યોગ્ય અહેવાલ પ્રોડક્શન મેનેજર માટે તૈયાર કરો.

પ્ર.૨ એકાઉન્ટિંગમાં કોમ્પ્યુટરની ભૂમિકા વિશે ચર્ચા કરો અને કોમ્પ્યુટર આંકડા પ્રક્રિયાની વિવિધ (૧૭) પદ્ધતિઓ વિગતવાર સમજાવો.

અથવા

પ્ર.૨ કોમ્પ્યુટર એટલે શું? છેતરપિંડી અને ભૂલ વચ્ચેનો તફાવત આપો અને EDP રેકોર્ડના ઓડિટ (૧૭) સમસ્યાઓ પર ટૂંકનોંધ લખો.

વિભાગ - ૨

પ્ર.૩ કામગીરી મૂલ્યાંકનની પદ્ધતિનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો, અને તેની પદ્ધતિઓ ની વિગતવાર ચર્ચા કરો. (૧૮)

અથવા

પ્ર.૩ જવાબદારીલક્ષી હિસાબી પદ્ધતિને વ્યાખ્યાયિત કરી તેના જવાબદારી કેન્દ્રો સમજાવો. (૧૮)

પ્ર.૪ સંચાલકીય ઓડિટનું મહત્વ અને પાસાઓની ચર્ચા કરો. (૧૭)

અથવા

પ્ર.૪ સંચાલકીય ઓડિટ એટલે શું? તેના હેતુ જણાવો અને સંચાલકીય ઓડિટની સમસ્યાઓ પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૭)

— X —

(૫)

Seat No. _____

No. of printed pages: 4

20
E+G

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M.com (1st Sem.) Examination

Wednesday, 27 November 2019

Time: 10:00 A.M to 1:00 P.M.

PB01ECOM27: Fundamentals of Statistics

MARKS: 70

SECTION:1

Que.1

Define Primary Data & which are the various methods of collecting primary data? Explain any two in detail. (17)

O.R

Write short notes : Any two (17)

1. Sources of Secondary data
2. Nominal Level and Ordinal level data.
3. Differences between Primary data and Secondary data.

Que.2

Explain : 1.Types of Classification 2. Tabulation (18)

O.R

(a) Explain One dimensional diagrams (9)

(b) Construct a Stem and Leaf diagram for the following data. (9)

72,117,66,98,92,75,123,83, 129,79,87,88,115,133,89,109,91,96,
118, 97,101,127,69,99,103,105, 131,112,108,107

SECTION:2

Que.3

Write short note: Any two (17)

1. Sampling & Non sampling error
2. Lipstein's Nine rules for Non sampling error.

P.T.O

page.1

①

3. Data mining

O.R

(17)

Write short note: Any two

1. Properties of a good sample
2. Simple Random sampling
3. Stratified Sampling

Que.4

Explain: 1. Qualitative methods of Business Forecasting

(18)

2. Long term variation in reference to Time series.

O.R

(a) Fit a straight line for the following time series data and estimate profit for the year 2000.

(9)

Year	1991	1992	1993	1994	1995
Profit (In '000)	7	10	15	17	20

(b) Using Exponential smoothing method taking initial estimate as 100 and $\alpha=0.2$, prepare forecast.

(9)

Year	2000	2001	2002	2003
Production (In thousand units)	105	112	115	119

Seat No. -----

No. of printed pages: 4

[20
ETG]

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M.com (1st Sem.) Examination

Wednesday, 27 November 2019

Time: 10:00 A.M to 1:00 P.M.

PB01ECOM27: Fundamentals of Statistics

MARKS: 70

SECTION:1

Que.1

પ્રાથમિક માહિતીની વ્યાખ્યા આપી તે મેળવવાની રીતો કઈ કઈ છે? ગમે તે બે પદ્ધતિ વિસ્તારપૂર્વક સમજાવો. (17)

અથવા

ટૂકનોંધ લખો : ગમે તે બે (17)

1. ગૌણ માહિતી ના પ્રાપ્તિ સ્થાનો

2. નામસૂચક માહિતી અને ક્રમસૂચક માહિતી

3. પ્રાથમિક માહિતી અને ગૌણ માહિતી વચ્ચેનો તફાવત

Que.2

સમજાવો: 1. વર્ગીકરણના પ્રકારો 2. કોષ્ટક રચના (18)

અથવા

(a) સમજાવો: એકમાપી આકૃતિ (9)

(b) નીચેની માહિતી માટે Stem અને Leaf આકૃતિની રચના કરો. (9)

72,117,66,98,92,75,123,83, 129,79,87,88,115,133,89,109,91,96,118,
97,101, 127,69,99,103,105, 131,112,108,107

P.T.O

page-1

(3)

SECTION:2

Que.3

ટૂકનોંધ લખો : ગમે તે બે

(17)

1. નિદર્શન અને અનિદર્શન ભૂલો
2. અનિદર્શનીય ભૂલો માટે લિપસ્ટિનના નવ નિયમો
3. માહિતી ખનન પ્રક્રિયા (Data mining)

અથવા

ટૂકનોંધ લખો : ગમે તે બે

(17)

1. સારા નિદર્શના લક્ષણો
2. સરળ યાદચ્છિક નિદર્શન પદ્ધતિ
3. સ્તરીત નિદર્શન પદ્ધતિ

Que.4

સમજાવો : 1. ધંધાકીય પૂર્વાનુમાનન માટેની ગુણાત્મક રીતો

(18)

2. સામયિક શ્રેણીના સંદર્ભ માં લાંબા ગાળા ની વધઘટ

અથવા

(a) નીચેની માહિતી માટે સુરેખાનું અન્વયોજન કરો અને 2000 ના વર્ષ માટેના નફાનું અનુમાન કરો.

(9)

વર્ષ	1991	1992	1993	1994	1995
નફો ('000 માં)	7	10	15	17	20

(b) ઘાતાન્કીય સરલીકરણ પદ્ધતિની મદદથી $\alpha = 0.2$ અને શરૂઆતનું અનુમાન 100 લઈ જુદા જુદા વર્ષો માટે ઉત્પાદનનું અનુમાન કરો.

(9)

વર્ષ	2000	2001	2002	2003
ઉત્પાદન ('000 એકમમાં)	105	112	115	119

-X-
(4)